

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Tanker rundt håndtering av ILA fremover

Geir Arne Ystmark, regiondirektør region Nord

Harstad 29. oktober 2020

Agenda

- Beredskap
- Biosikkerhet
- Samhandling for næringen, forskning og Mattilsynet
- Spørsmål

Beredskap

Brønnbåt og slakterikapasitet

Tilgjengelig brønnbåtkapasitet

- Historikken tilsier at «normalsituasjon» innebærer 6-10 ILA påvisninger i året. Dette er å anse som et moderat estimat.
- Årets ILA-situasjon er foreløpig på 21 tilfeller. Med overhengende sannsynlighet vil vi få flere tilfeller (mistanker / påvisninger) innen utgangen av 2020.
- Brønnbåtkapasitet settes på prøve.

Tilgjengelig slakterikapasitet

- Bruk av ventemerdanlegg er i utgangspunktet ikke tillatt (bare unntaksvis).
- Slakterikapasitet settes på prøve.

Biosikkerhet

Robust sonestruktur

Fra brevet «*Praktiseringen av forebyggende tiltak for å bedre fiskehelsen og fiskevelferden styrkes*» til næringa, januar 2017:

- Mattilsynet har siden 2017 gradvis innført krav om koordinerte brakkleggingsgrupper.
- Drift i koordinerte brakkleggingsgrupper /soner er et viktig smitteforebyggende tiltak.
- Dersom driften av anleggene er slik at grupper av anlegg brakklegges samtidig og regelmessig, uavhengig av om det er påvist alvorlig smittsom sykdom, vil det ha flere fordeler:

Biosikkerhet

Robust sonestruktur

- Det reduserer risikoen for at smittepresset bygger seg opp til at sykdom utvikles.
- Det kan bryte smittesykluser, og redusere risikoen for at smitte overføres fra stor fisk til ny-utsatt fisk.
- Det reduserer konsekvensene når sykdommer som ILA påvises og må bekjempes. Det er flere eksempler hvor håndteringen av ILA blir svært krevende både for oppdretterne og Mattilsynet fordi driften av naboanlegg er i «utakt».
- Mattilsynet ser også en positiv effekt på utviklingen av Pankreassykdom (PD) i områder hvor robust sonestruktur praktiseres

Biosikkerhet

Flytting av fisk

Fra brevet «*Veiledning om rammene for flytting av laksefisk mellom oppdrettsanlegg*» til næringen, mars 2019:

- Regelmessig og koordinert brakklegging av grupper av anlegg er et viktig smitteforebyggende og risikoreduserende tiltak.
- Dette tiltaket bør ses i sammenheng med rutiner for flytting av fisk.
- Flytting av levende fisk fra et anlegg til et annet innebærer risiko for smittespredning.
- Flytting av fisk mellom ulike brakkleggingsgrupper kan ødelegge den risikoreduserende effekten som gode lokalitets- og driftsstrukturer med koordinert brakklegging har.

Biosikkerhet

Flytting av fisk

- Mattilsynet vil derfor være restriktive med å godkjenne driftsplaner som innebærer flytting av fisk fra åpne merdanlegg til andre brakkleggingsgrupper.

Noen grunnleggende forutsetninger er at fisken ikke flyttes:

- over naturlige gode smittebarrierer som Stadt, Hustadvika og Bodøhalvøya
- dersom flyttingen hindrer at mottakeranlegget kan brakklegges koordinert med anlegg i brakkleggingsgruppen mottakeranlegget ligger i
- til et område hvor sykdomsstatusen er bedre enn i avsenderområdet

Biosikkerhet

HPR0 og dets betydning

- HPR0 er listeført av OIE.
- Viktig at næringen tar forbehold om eventuelle betydninger av avirulent HPR0 i sine risikovurderinger.
- Viktig at næringen sammen med forskning er drivere og initiativtakere for kunnskapsutvikling mht. HPR0. Det er behov for å vite mer om betydningen av HPR0.
- Kan være viktig i settefiskanlegg med tilstedeværelse av HPR0.

Samhandling

Samhandling mellom næring, forskning og Mattilsynet

Mattilsynets beredskapsplan er å forebygge og bekjempe fiskesykdommen infeksjøs lakseanemi (ILA) i Norge.

Hovedfokus i bekjempelsen er å hindre smittespredning fra infiserte anlegg.

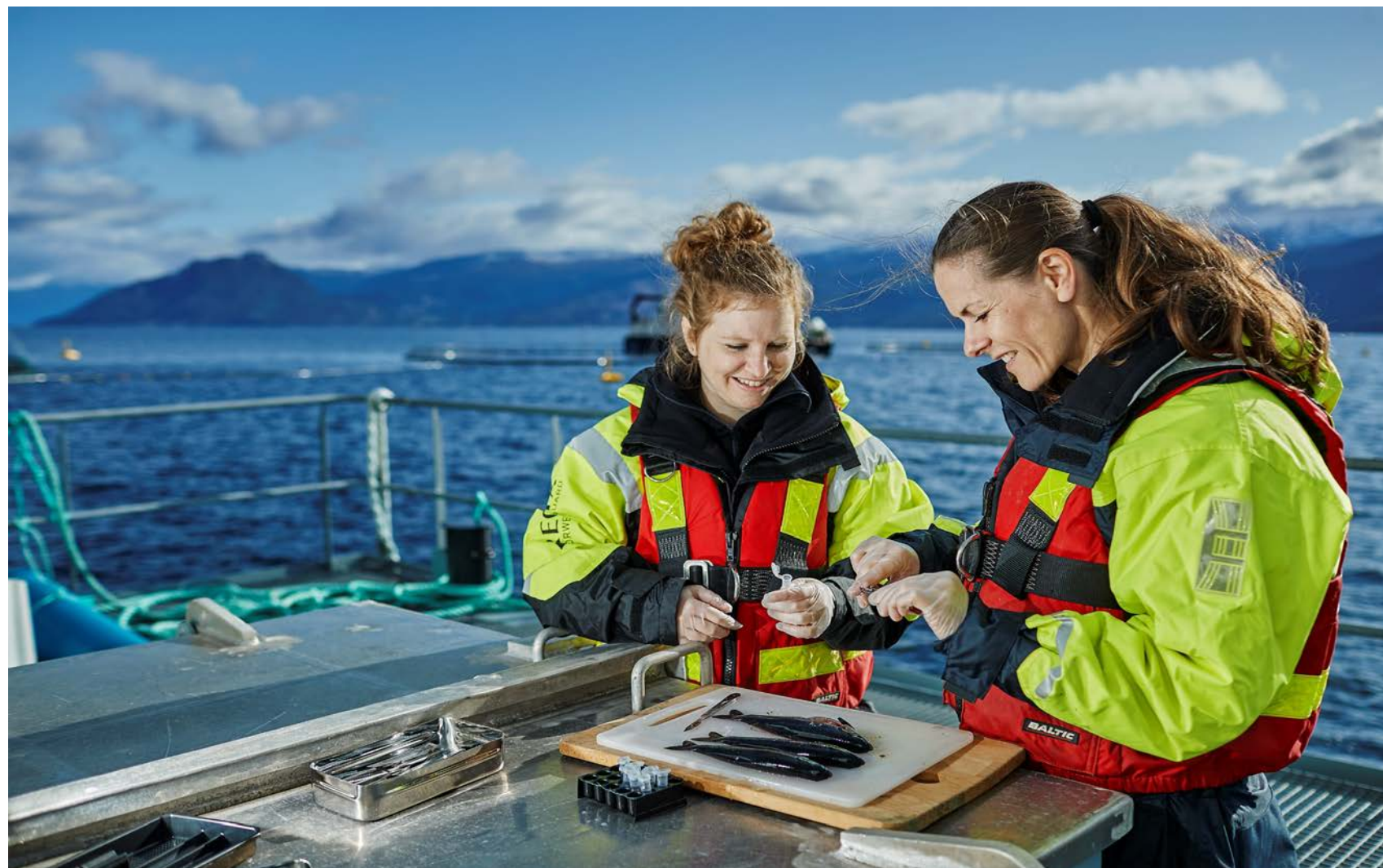
Epidemiologiske undersøkelser gjøres av Mattilsynet i samarbeid med Veterinærinstituttet.

- Dette fører til inngripende, men forholdsmessige tiltak
- Krevende situasjon spesielt når antall hendelser er stabilt høyt, det:
 - påvirker næringens beredskap på lokalt, regionalt og nasjonalt hold; samt
 - påvirker Mattilsynets tilsynsaktivitet
- Mattilsynet vurderer å gjennomføre «kontaktmøter» ved hver ILA-mistanke. Dette for å få oversikt over virksomhetens nåværende beredskap.

Ny
dyrehelselov
gjeldende
fra 21. april
2021.

Ny strategi for ILA-håndtering

- De ulike strategiene ble kort oppsummert på AVF sitt høstkurs (Gardermoen 12./13. oktober) av Knut Rønningen.
- Dette skal høres i næringen og er også en politisk beslutning.
- En strategi med færrest mulig sykdomstilfeller er mest i samsvar med Mattilsynets samfunnsrolle; å fremme fiskehelse og etisk forsvarlig hold av fisk.

Takk for meg!

Har dere spørsmål eller innspill?